

Östersunds kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn i Kastalskolan årskurs 4-6 i Östersunds kommun

Skolinspektionens beslut

Skolinspektionen har genomfört en tillsyn av Kastalskolan årskurs 4-6 i syfte att kontrollera att Kastalskolan i Östersunds kommun uppfyller de krav som följer av lagar och andra föreskrifter som gäller för verksamheten. Tillsynen har omfattat områdena *Extra anpassningar och särskilt stöd* och *Bedömning och betygsättning*. Tillsynen har genomförts via digitala intervjuer, med elever, lärare, elevhälsa och skolans rektor, samt genom granskning av inhämtad dokumentation.

I detta beslut beskriver Skolinspektionen de brister som har konstaterats vid tillsynen. Skolinspektionen avslutar tillsynen inom övriga områden som granskats.

Med anledning av den rådande situationen med risker för smittspridning av covid -19

Skolinspektionen är medveten om att många skolor i dagsläget är påverkade med anledning av covid -19. Följden kan vara stor frånvaro av personal eller att resurser måste tas i anspråk för nya förhållanden. Vi följer kontinuerligt situationen och hur den påverkar skolsystemet i olika delar av landet. Om du som huvudman behöver längre uppföljningstid kontakta Skolinspektionen för prövning.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Östersunds kommun att senast den **6 augusti 2021** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Bedömning och betygsättning

Skolinspektionen konstaterar att Östersunds kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Lärarna bedömer elevernas kunskaper allsidigt utifrån kunskapskraven. (Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.7 Bedömning och betyg; Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:19) om kunskapskrav för grundskolans ämnen)

Åtgärd

- Se till att rektorn tar ansvar för att lärarna vid betygsättning allsidigt utvärderar elevernas kunskapsutveckling i relation till de nationella kunskapskraven. I detta ingår att skapa forum för samedömning och möjliggöra för lärarna att gemensamt tolka kunskapskraven och stärka samsynen om de kunskaper som är väsentliga i samtliga ämnen.

Bedömning

Skolinspektionens beslut redogör för de brister som framkommit vid tillsynen. Det är dock huvudmannen som ansvarar för att utbildningen i sin helhet uppfyller de krav som finns i skollagen och i andra författningar. I detta ansvar ligger att rätta till brister närhelst de framkommer.

Skolinspektionen bedömer att Kastalskolan årskurs 4-6 inte uppfyller författningarnas krav när det gäller området *Bedömning och betyg*.

Tillsynen har inte visat annat än att huvudmannen uppfyller författningarnas krav inom områdena *Extra anpassningar och särskilt stöd*.

Föreläggande

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att rektorn inte säkerställer att lärarna vid betygssättning allsidigt bedömer elevernas kunskaper utifrån kunskapskraven. Det saknas strukturerade former för diskussion och samverkan kring bedömning och betyg i årkurs 4-6. Det saknas också samsyn kring bedömning och betygssättning. Det finns en osäkerhet hos vissa lärare hur bedömningen av elevers kunskaper ska gå till och vad de olika betygsstegen innebär. I de betygskataloger från vårterminen 2020 samt höstterminen 2020 som Skolinspektionen tagit del av, framkommer låg differentiering och skillnader mellan olika lärare och olika ämnen.

Rättsliga utgångspunkter

Enligt läroplanen ska lärare allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling utifrån kursplanernas krav. Betyget uttrycker i vilken utsträckning den enskilda eleven har uppfyllt de nationella kunskapskrav som finns för varje ämne. Läraren ska fortlöpande ge varje elev information om framgångar och utvecklingsbehov i studierna och redovisa för eleverna på vilka grunder betygssättning sker. Vid betygssättningen ska läraren utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskrav som finns för respektive ämne. Läraren ska även beakta sådana kunskaper som en elev har tillägnat sig på annat sätt än genom den aktuella undervisningen och utifrån de nationella kunskapskrav som finns för respektive ämne allsidigt utvärdera varje elevs kunskaper.

Enligt Skolverkets allmänna råd om betyg och betygssättning¹ framgår att rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. Det innebär att rektorn måste försäkra sig om att lärarna utvärderar elevernas kunskapsutveckling i relation till de nationella kunskapskraven

¹ Skolverkets allmänna råd med kommentarer (2018) Betyg och betygssättning, s. 22

genom att exempelvis granska vad det är lärarna bedömer vid exempelvis prov och andra tester. Rektorn bör därför se till att lärare får tid och möjlighet att tillsammans med kollegor diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper, hur de kan utforma allsidiga bedömningssituationer och hur de kan bedöma olika elevprestationer.

Vidare framgår av Skolverkets allmänna råd ² att lärares samsyn kring betygsättning är en förutsättning för att skolan ska kunna ge eleverna enhetlig information om betyg och betygsättning. Att lärare också har en samsyn om de kunskaper som är väsentliga i ett ämne är en utgångspunkt för ämnesdidaktiskt välgrundade val. Detta underlättar lärares möjlighet att läsa och tolka kunskapskraven i relation till ämnets eller kursens syfte, centrala innehåll och den undervisning som bedrivs. Det stärker även lärares samsyn kring hur underlag från bedömningssituationer kan utvärderas allsidigt vid betygsättningen. Lärare kan utveckla sådan samsyn genom att läsa och tolka kunskapskraven. Samedömning är ett betydelsefullt redskap för ökad likvärdighet eftersom det bidrar till gemensam syn på vad som ska bedömas och hur det ska gå till. Rektor har en betydelsefull roll för att underlätta lärares arbete med rättvisande betyg. Det innebär att se till att lärare får tid och möjlighet att tillsammans med kollegor diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper vid betygsättningen, hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma olika elevprestationer.

Skolinspektionens utredning

Skolinspektionens utredning visar att det finns en osäkerhet hos vissa lärare om hur bedömningen av elevernas kunskaper ska gå till och att de i låg utsträckning diskuterar och samverkar kring bedömning och betyg. I intervju med rektor och lärare framgår att lärarna inte diskuterat och tolkat kunskapskraven i alla ämnen tillsammans och vad som krävs för att uppnå ett visst betyg. Det bedömningsarbete som skett har inte varit strukturerat eller systematiskt utan skett på lärarnas egna initiativ.

I intervju med elevhälsan och rektorn framkommer att det finns lärare som inte använder sig av hela betygsskalan vid betygsättning och att det finns elever som har mer kunskap än vad betygen visar. Rektorn uppger att skolan behöver arbeta med likvärdighet i bedömningen, vad det är som ska bedömas och hur man tänker kring de olika betygssstegen. I de betygskataloger från vår- och höstterminen 2020 som Skolinspektionen tagit del av framgår att samtliga elever i en årskurs 6 fått betyget E i ett ämne. Läraren uppger att en förklaring till detta är att det saknades utrustning för att kunna bedriva undervisningen och att undervisningen därför lades på en E-nivå. Utredningen visar att lärare i ytterligare fyra ämnen endast använt sig av betygssstegen E eller C. Skolinspektionen kan se tendenser till låg differentiering i betygen i framförallt So- och No-ämnen samt att betygsättningen skiljer sig åt mellan olika ämnen och lärare. Av lärarintervju framkommer att fler elever förmodligen skulle

² Skolverkets allmänna råd med kommentarer (2018) Betyg och betygsättning, s. 23

kunna nå ett högre betyg i de ämnena men att alla lärare inte är inlästa i kunskapskraven och vad de olika betygsstegen innebär

Lärarna uppger att de önskar mer stöd i arbetet för att göra likvärdiga bedömningar samt utvärdera vilket underlag de har för bedömning och betygsättning. En lärare beskriver bedömningsarbetet som en "ensamfråga" och menar att det saknas en gemensam syn för årskurserna 4-6. Lärare uppger vid intervju att det är svårt att hitta metoder för att göra kunskapskraven begripliga för eleverna i de lägre årskurserna och är inte säkra på om det finns några rutiner på skolan hur detta arbete ska gå till. Vidare uppger lärarna att de skulle behöva ha en röd tråd kring vad eleverna ska kunna och vad som ska tas upp i olika ämnen och årkurser. I några ämnen finns beskrivningar av vad som ska tas upp och hur långt eleverna ska ha nått i olika ämnen men inte i alla. Någon lärare uttrycker att det är svårt att veta vad eleverna från byskolorna har hunnit lära sig i årskurs 4 och 5 innan de börjar årskurs 6 på Kastalskolan. Läraren uppger att vissa elever ibland kan få läsa det som de redan har läst.

Eleverna uppger att de inte fått förklarat i alla ämnen vad de behöver kunna för att nå ett visst betyg och att det finns ämnen där de inte vet vad läraren bedömer.

I intervjuer med lärare, elevhälsa och rektor framkommer att området bedömning och betygsättning är ett prioriterat utvecklingsområde på skolan.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då verksamheten inte uppfyller författningarnas krav finns skäl att förelägga Östersunds kommun att vidta åtgärder för att rätta till bristerna.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Extra anpassningar och särskilt stöd

Det har inte framkommit annat än att Östersunds kommun uppfyller författningarnas krav inom området.

På Skolinspektionens vägnar

X Agnetha Burström

Agnetha Burström

Beslutsfattare

Signerat av: Agnetha Burström

X Helén Lundell Sjöberg

Helén Lundell Sjöberg

Föredragande

Signerat av: Helen Lundell Sjöberg

I handläggningen av ärendet har också utredare Gunnel Olofsson och jurist Frida Isaksson deltagit.

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Kastalskolan

Fakta om Kastalskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Östersunds kommun under 2021-02-02-2021-02-04. Kastalskolan besöktes av Skolinspektionen mellan den 2 februari 2021 och den 4 februari 2021.

Kastalskolan är en kommunal 4-9 skola belägen i Östersunds kommun. Skolan var fram till höstterminen 2018 en 6-9 skola och därefter två skolenheter, med en 4-6 enhet och en 7-9 enhet. Från och med vårterminen 2020 är Kastalskolan en skolenhet som omfattar årskurserna 4-9. Tillsynen omfattar årskurs 4-6. Varje årskurs har tre paralleller och totalt har årskurs 4-6 cirka 200 elever. Av officiell statistik framgår att andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen läsåret 2018/2019 var 65,3 procent vilket kan jämföras med rikets 80,9 procent. Kastalskolans elevhälsa består av skolsköterska, kurator, skolpsykolog, studie- och yrkesvägledare samt två specialpedagoger. Verksamheten leds av en rektor som tillträdde januari 2020 samt en biträdande rektor.

Måluppfyllelse

Lsåret 2018/2019 uppnådde 67,8 procent minst kunskapskravet E i samtliga ämnen i årskurs 6 jämfört med rikets 73,9 procent. Andelen elever som inte nådde minst i betyg E i ett ämne var 17,8 procent jämfört med 10,2 procent för Östersund kommuns samtliga skolor. I Skolverkets officiella statistik för läsåret 2018/19 över genomsnittlig betygspoäng per ämne framgår att de flesta ämnena ligger lägre i jämförelse med riket. Engelska (12,8 åk 6 Kastalskolan - riket 14,1) matematik (10,6 åk 6 Kastalskolan - riket 12,5), svenska (12,7 åk 6 Kastalskolan - 13,5 i riket), samhällskunskap (åk 6 Kastalskolan 11,3, riket 13,1) biologi (åk 6 Kastalskolan 11,9, riket 13,0), teknik (åk 6 Kastalskolan 11,3, riket 13,1) fysik (åk 6 Kastalskolan 11,4 riket 13,0), kemi (åk 6 Kastalskolan 11,7 riket 12,7).

I Skolinspektionens enkät till elever i årskurs 5 våren 2019 är indexvärdet för området "trygghet" 7,8 vilket kan jämföras med rikets 8.3. I Skolinspektionens enkät till elever i årskurs 5 våren 2019 är indexvärdet för området "trygghet" 7,8 vilket kan jämföras med rikets 8.3.